

עין משפט
נר מצוה

א מיי פ"ה מהלכות ביאת מקדש הלכה ד ועי' כימז:
ב מיי שם הלכה ו:
בז ג מיי שם הלכה ה:
בז ד ה מיי שם הלכה ו:
בבז ו מיי שם הלכה ו:
בז ז ה מיי שם הלכה ה:
בז ט מיי שם הלכה ו:

	
הגהות הב"ח	
 	

(א) רש"י ד"ה בשלמא וכו' הא מני רבי היא דקמינ וכו' יפסל הקיף: (ב) ד"ה דלא פריש לא נבדל. ג"צ ותימה לנעיל דף טי ע"צ מנוחל גלייטקוטא דר"ש פליגי קף חלמי מקריב קח בלא ילא ממקדש אלוט פוסל בלינה ולא פריש דלאן היינו (א) פריש ממקדש וק"ל וז"ע: (ב) ד"ה אם לשהות טעון: (ד) ד"ה דא"כ כו' מדקדק בקידוש וזוהי:

מוקף רש"י

כל המוסף רגיליו. גדולים, שהן לבית הכסא (מנחות טז.). ולכן מוסף כמו (מזיל דג): אילו הוסיף על הארץ, לפי שהיוה"ק לקדים גדולים טורע עד כרמי ומסכה גופו את רגליו, וכן שאלול מתיב (ש"א כד) ושם מערה ובה שאלול להקט את בגליו (ויחזק כח):

ליקוטים

יצאה מהו שתועיל קידוש ידים ורגלים. ופשטי ליה מוחא ברייתא קידש ידיו ורגליו ונטמאו כו' וקאמר עליה יצאו ידיו לא קמביל כי קמביל יצא כל גופו גזא וכו' ולא אפישיטא. ומשמש דיעיקר הבניא או חישיי' להיסח הדעת, ובהא הוא ורגלי ונטמא. אבל אם לא הסיח דעתו לא ספלי' בריעבד. וליפיק' נמי הרמב"ם (פ"ה מבאת המקדש היד) יצא מן המקדש דחזו רעבי ולא קידש אלא הוה ורגלי ונטמא. עבודתו כשירה, וזכ"ם שם עוד הכי": ורש"י, וזכ"ם תמן שם הטעם משום דבניא דלא אפישיטא היא ומספיקא לא ספלי' עבודה. ואי"צ לזה אלא דהביא היא אם חישיי' להיסח הדעת נטמא, אבל אם ידוע לא שאל הסיח דעתו עבודתו כשרה אלא דלכתחלה אומרים לו שתחזור וקידש. וכבת עוד זכ"ם" שם דרע דבניי בעיני' למיפשטא מדרמאי ויצאו ידיו הרי אלו בקדושהו דדתי יצאו ידיו לא קא מיבעיא לן כי קא מיבעיא וי"ל יצא כל גופו מניין? וקשיא לי נפשתי דאידך גיסא דרוקא יצאו ידיו הרי אלו בקדושהו ה' יצא גופו לא, דאלי"כ נשמעי יצא כל גופו וכ"ש יצאו ידיו. וי"ל יצא הוה יצא כל גופו הרי"א דוקא יצא כל גופו לא, דאלי"כ יצא כל גופו לא, דאלי"כ יצא אבלי אם הוה יצא ידיו אפי' בלחודיהו מני בעיני' יצאו ידיו הגדול הוה אין אנו צריכינן, אלא דלא מצי למיפשט נמי לאידך גיסא דאידך גיסא דלומר ידיו שפוטא אלו יתרו בקדושתן ויצא כל גופו ספקי' מספקא ליה נמי להתנא מניה. והכי"צ המצא בתורהו קומותו בחישים דקאמר על הגאון דוילנא הא שפוטא ליה ואידך ספקי' מספקא ליה ולא תני לה. ודע הדחת (ובבבזין) לא דחי לה כדחיי' הכא (בירושלמי וירומא) דילמא האי ברייתא כמדי' אין הלינה פוסלת בידים ומדילנה לא פסלה יוצא נמי לא פסלי, כי קא מיבעיא לן למיד' לינה פוסלת בידים, ונטמא דיעיקר הביני' התם למיד' לינה לא פסלה דקאמר תחיל' לינה לא פסלה דלא פריש את יציאה דפריש אסוחו מסח דעתיא או נטמא כיון דבדיו לחזור לא מסח, ומשמע דלמיד' פסלה לא מיבעיא ליה כלל דהשתא לינה דלא פריש פסלה יציאה דפריש

כ:

יציאה מהו שתועיל בקידוש ידים ורגלים. פירש קונטרס כדך שפוסלת בכל הקדשים שקדשו ככלי שאם יאלו נפסלין ביוצא ואי אפשר לומר כן אלא כדמפרש טעמא משום דכיון דפריש אסוחי מסח דעמיה מייניה [דמשום קידוש כלי לא מיפסל ביוצא

במידי שלא נעשה צו עבודה עדיין

כדמוכח בפ"ק דמנחות (דף טז.) ובפ'

התודה (שם דף עח) ”דלמך כללה חוץ לחומת העזרה רבי יוחנן אמר פסולה ורש' לקט אמר כשרה אלמא לרבי [ו יוחנן לא פסיל אלא משום ”ו (דס"ד דמאן דלא פסיל בלינה לא פסיל בה הסח הדעת ומאן דפסיל פסיל בהאי והני כהני הוו להו הסח הדעת שהיו ישנים צבית המוקד. הג"ה) עבודה בחוץ אצל משום יציאה לא נוכן משמען] בפרק התכלת (שם מו.) גבי שמי הלחם דלא קדשו ליפסל ביוצא אלא בשמיטת הזבח אע"ג דכבר נתקדש ככלי דרבי סבירא ליה דמגור

מקדש בפרק רבי ישמעאל (שם עג:) ומיהו ים לדחות דנאין עם הזבח שאני דהא נסכים הנאין עם הזבח לא מיפסלי בלינה כי אם בשמיטת הזבח כדלמך ועיירי עמקן התודה

(שם עט.) ואילו נאין [ה צפני עמלמן תנ ” קדשו ככלי נפסלין הזבח בלינה ויש עוד

ראייה מהא דתנן דמעילה פרק צ' (דף טז.) גבי מנחות ושמי הלחם קרמו בתגור הוכשרו ליפסל במזמור כיפורים וכלינה אצל [ו יוצא לא קמני ואע"ג דגבי עופות וזבחים הוה מני למתיני יוצא אצל אחרים ” לא פסל אגב שמי הלחם ולחם הפנים ומנחות יא] והא דלמך בפרק כל שעה (פסחים לו.) גבי לישה דמנחות נהי דצוריוין יתמא במקום זריוין איתא אורחא דמילתא נקט שדך לעשותם במקום זריוין והא דלמך פרק המזבח מקדש (לקמן פה.) כלי שרת אין מקדשין ילקרב אצל מקדשין ליפסל היינו בטבול יום ובמזמור כיפורים וכלינה אצל כל ביוצא וזע" ” מה שפירש

בקונטרס פ' שמי מדות (מנחות פו:) גבי שלחן אצל מקדשין ליפסל בלינה וביוצא ולקמן בסוף המזבח מקדש (דף פה.) פירש בקונט' אצל מקדשין ליפסל ביוצא אם יאל חוץ לקלעים או נגע צו טבול יום והא [ב] דלמך פרק שמי הלחם (מנחות נה:) [א] שמי הלחם וא' לחם הפנים ישתן ועיריכתא בחוץ אלמא מדת יבש לא נתקדשה וכן בסוף כל המנחות צלות מלה (שם סג.) דריש ר"ש תגור תגור שמי פעמים שתתא אפיינת בתגור וסיחא הקדשן בתגור ופריך והתנן ר"ש אומר לעולם היו רגיל לומר שמי הלחם ולחם הפנים כשרות עזרה ומכירות צבית פלאי ללא משום דלא נתקדשה הוה מיפסלא ביוצא אלא משום דכבר מכוער להוציא לחוץ לאחר שנתקדשה ואם תאמר וכיון דבקדושת כלי לא מיפסלא ביוצא

מנחת כהנים וחבזיני כ"ג דלית בהו קמילה אימתי מיפסלי ביוצא ושמא' בזהונו מועיל קידוש כלי [ב] ומהאי טעמא יתכן פ' הקונט' דהכא:

קידש בבלי שרת בחוץ בו'. תמה דמשמע הא הכנים ככלי [ד]

וי"ל דלא שייך הסח דעמיה כמו צידים ועוד דאין כלי מקדש ליפסל ביוצא אלא צפנים [ט]

(דף ג.) דפריך ויימי בתקדושת ועוד כדפרישו [ו] דאין כלי מקדש ליפסל ביוצא עד שנעשה מלווה והיינו הקידוש כמו מנחה עד שנת קמילה ולכן מיבעיא ליה בקידוש ידים ורגלים טפי מצמים: **כל** המטיף מים בעי קידוש ידים ורגלים. תימה דמיפשטו מהכא דאין יציאה מועלת דמשמע [ו] הא צחנס לא פסלה יציאה וי"ל דודאי אי נפיק צשעת עבודה לא מיפסל בהכי כיון דאין שוהא אלא מעט:

כל הזבחים שקבלו דמן פרק שני זבחים

בשלמא לאצני דמוקי לה. להא דר' יוחנן כרבי ומודה רבי דמקרות הגבר ועד לפרא לא פסלה לינה בקידוש [ו] הא מני [ה] נמי דקמני דקידוש זה לא יפסל בעמוד השחר אצל קידוש הלילה יפסל רבי היא: **אלא לרנא כו' הא מני.** שמעריכין קידוש על קידוש ומתיר קידוש השני

צקרות הגבר: **אי רבי הא אמר פסלה לינה.** אף צוה שצקרות הגבר: **ואי ר' אלעזר.** אף הראשון לא יפסל ושני זה למה: **בכפני חדסי.** שלא שמשו בלינה ולא היו רחווי ידים ורגלים: **יציאה.** חוץ לעזרה מהו שמועיל כדך שפוסל בכל הקדשים שקדשו ככלי שרת שאם יאלו נפסלין ביוצא: **דלא פריש.** [ו] לא נבדל מעבודה: **ונטמאו.** הידים בדבר שאין טומאתו מן התורה שיטמא גופו אלא בפיגול או צנוטר ששינוי צפסחי' (דף קט:) שטממא'ם את הידים: **מוציילין.** את הידים בלדן: **יאלו ידיו.** שהושיטן לחוץ: **מקדש ככלי שרם.** או כיור או כלי שרת אחר דמצינין לקמן בשמעתין [ו] כל כלי שרת לקידוש: **צפנים.** שהרי הוקצנו [ו] מקום בעזרה דכתיב [ט] ונתת את הכיור וגו' והתם כתיב ורחוץ ממנו: **ככלי חול.** פסול דרחוץ ממנו כתיב וכי איתרבו שאלו כלים לקמן דומיא דליה איתרבו: **או שטנל צמי מערה.** שהן כשרין לטבילה וה"ה למים חיים אלא שרוב טבילות [ט] צמים מכונסין [ו]: **עצורום פסולה.** ולא אמרי' טבילה דבר חשוב הוא ומהני' ליה במקום קידוש: **הא קידש צפנים ויאל כשרין.** [ו] דאי ס"ד פסולה השמא קידש צפנים ויאל פסולה קידש בחוץ קידש צפנים וכי יש יציאה גדולה מזו: ומשני

דילמא קידש בחוץ. דאינטריך ליה לתנא למימני דפסולה [א] **נגון דאפיק ידיו לנב.** וגופים צפנים וקידש דאילו קידש צפנים והוציא ידיו תמיא לעיל הכי הן בקדושתן אצל יאל גופו לא מידוק מניה: **אם [ו] להטשוט עניי** עטילה. קמיה' משום היסח הדעת: **הכא צמאי עסקינן.** דקמני אס לשהות טעון טבילה: **שיאל להסך רגליו.** לגדולים ודכוותיה סיפא דקמני אס לפי שעה טעון קידוש שיאל להטיל מים דלמרינן כסדר יומא (דף ג.) מלוה לשפשא צידו לטולות שעל גבי רגליו שלא יראה ככרות פסכה לעיל קריך לקדש ידיו ורגליו: **בחדאי קפני** [ב] כסיפא דהאי: **פרה.** בעצבות פרה אדומה שהיה [ב] חוץ לירושלים בזה המשחה: **ויוצא.** אלמא לא פסל [ג] יציאה בקידוש ידים ורגלים: **ענין עבודה.** שינוי' הוא: **טומאה.** קס"ד טממא' הוא ולא גופו קמייבעיא ליה: **אס"ל יציאה אלא פסלה.** התם הוא משום דגברא חזי לחזור וליכנס לא מסח דעמיה ולא מיפסל קידוש בהיסח הדעת: **או דלמא כיון דסדר חזי.** על ידי הטבילה [ד] דק ליה מדקדק ידיו בדבר טיטוף ולא מסח דעמיה: והא

מיפסלא ביציאת המים (דלא) נעשה עבודה כשרה אלמא לא [ה] מיפסלא ביציאת המים אלא לר"א אצל רבי דלמך ליה פוסלת פסלה נמי יציאה פסלה כמו ליה בלא טעמא דהיסח הדעת. מדקאמר בנעיל ואח"י (דלא) [לעיל לא] פסלה משום דלא פריש אסוחי מסח דעמיה אלמא לא אנטריך טעמא דאסוחי מסח דעמיה אלא למידי ליה לא פסלה, ואם כן תימה השמא אמאי פסול יוצא מטעם קדושת כלי הא רוכנתו דקדושת כלי לא מטיילת למספול ביוצא כדפרישנא. וי"ל דודאי בקידוש ידים ורגלים מהני הקידוש ליפסל ביוצא משום דכיון דקידש תעשיית מלווה מהניל קדושת כלי שרת ליפסל ביוצא מידי דהוה אמתחה לאחר קמילה שנפסלת ביוצא. אבל מי מיר לא פסל ביוצא דמשמע מדיוקא כדפרישנן משום דעדיין לא נעשית מלווה שלא נעשה מסח קידוש ידים. ועוד כי למעך דודאי נמי כיון מהני קידוש כלי ליפסל מדי ביוצא כמו מנחות נקמלות, והא דמשמע הכא מדיוקא דאם הכנים צפנים וקדש כבר היינו מטוש [דמיון] דקדושתיו בחוץ לא מיפסלא ביוצא עד קולגיהו מחילות כדמוכח בסוכה (שבת פהה"פ) וז"ל יציאה בו' ויש עוד ראיה בהא דבבזי פס"ב (שם) גבי מנחות כו') עד לא קמני. ויש דוחין ראיה זו שהרי גבי תפלת קמני ומועלין כהן משהקדשו (קדוש ככלי) [מגלן] הוכשרו לפסול בטבול יום, ולא קמני יוצא אע"י דלמא הוא דמיפסל ביוצא. ומיהו מ"מ כי להכינא דלא תניח במנחות ש"מ דלא פסלה בהו קדושת כלי ליפסל ביוצא, דאי אמרת בשלמא במנחות דוקא, איכא למימר אצל דלא תניח במנחות אל תניח במנחות אע"י דמיפסלא אע"י אלא אי מיפסלא ביוצא אמאי משניי הכא והכא, בלא דאי קדושת כלי לא מטי ליפסל ביוצא:

מסורת הש"ס

(א) ירושלמי יומא פ"ב ה"א, ט' מוספתא מנחות פ"א ה"ז, א' [לקמן פה.] ד' תוספ' יומא פ"א ה"ד, ירוש' כלאים פ"ט ה"א, יומא פ"ג ה"ב, ט' לשון הפ' בשמואל-א כ' ד' ועי' במפרשים שם, ו' יומא כח. [מנחות ק, ב] כב., ט' שמות מ' ז' ושם לא, ט' עי' שבת ד', ו' ליתא שם וצלמת נסוכה כ' ד"ה ואל, לא מיימני אלא האי דפיק דמנחות, ט' מפעיל ה', ו' ורש"י שפיעניו שם לא פי' כלום ואפשר שקך היה הגירסא לפני הנוסח, ט' עי' צ"ק:

גליון הש"ס

גמרא ת"ש פירי. עיין פ"ד דפרה משנה א' כהניצ"ב ומוס' יו"ט:

שינויי גוסחאות

[א] רבי הא אמר פסלה לל' (ש"י.) ותיכא (בש"י.) [ב] ורגלים כיצד לל'ל' וכה' בתוספ' דמנחות פ"א (גליון: [ג] ל'ל' עבודתו כשרה (ש"י.) [ד] חוץ לחומת העזרה לל'ל' (ש"י.) [ה] ל'ל' בעיני' (גליון:) ל"א בעיני' עבודתו, ולקדש בחוץ כלי שרת למה לי, בעיני' עבודת פנים (כירא' וכנ"ר בשמעתין:) [ו] ככ"ל' נוסף הכא במאי עסקינן: [ז] כאן הקי"ד ומהי"ד הא מני דקמני כו' לל'ל' (שכ"י:) [ח] הוקבע (ש"י.) [ט] מכונסין וקמ"ל דעבודתו פסולה כו' לל'ל' והקי"ד (צ"י): [י] כ"ל' כשרה (ש"י.) [יא] דפסולה כגון כו' הקי"ל (יב') שהיתה (ש"י.) [יג] פסלה (כ"י:) [יד] הטבילה הקי"ד ומהי"ד דק ליה (צ"י): [טז] מיניה וכו"ד דמאן דלא פסיל בלינה פסול בהיטה הדעת אבל משום קידוש כו' לל'ל' פסולה (ז' [טז] יאל אפילו לרבי (גליון:) [יז] משום בעבודה בחוץ כו' לל'ל' ומה שכתובים שייך [למז] בעי"א ומכלל כלאן (ש"י.) [יח] בבאין (יעיב"י:) [יט] ל'ל' ואילו (ש"י.) [כ] ל'ל' אחריני (ש"י.) [כא] ומנחות אלא אי אפיסלא ביוצא במנחות אמאי משיירי ליה הכא והכא. מהכ"פ (ש"י.) [כב] והא דרייק פרק שתי הלחם אמרת לישותן ועיריכתן כו' לל'ל' (ש"י.) (צ"י:) [כג] כלי כדאמרין בפ"ב דמעילה ושאין לו מחוירין משיקדש בכלי (ש"י.) [כד] ל'ל' הכלי (ש"י.) [כה] לא פסלא יציאה במים וכ"ש בקידוש דהא לעיל איבעיא לן לר' אלעזר בר' שמעון דאמי אין לינה מועלת בקידוש אם מועלת כיון ביה (ש"י.) [כו] כדפרישנו לעיל אאין כלי כו' דהיינו הקידוש כו' (ד' ידו וטכ"י:) [כז] דלמעטע דוקא משום הטתל מים הא בהום כו' וי"ל דנוכל לאוקמי בשעת עבודה דודאי אי נפיק כו' אלא מעט וכיון דעסיק בעבודה לא מסח דעמיה, וכי קא מבניא ע"י בין עבודה לבעודה אבל אין לאוקמי באמצע העבודה דזה לא תמצא שיצא לשהות זמן מרובה בחוץ העבודה (ש"י.) [כח] מיתנו אלו ליתא ככ"י ג'ו':

שיטה מקובצת

דילמא קידש בין בחוץ דאפיק ידיו לבר קידוש. וא"ם מ"מ דייקנן מיינה דוקא דקידש בחוץ אצל כנינים ככלי ותמיס תמחון (וחזר וכתבנוס) [ה] וקידש צפנים שפיר דמי אלמא לא פסל יציאה במים וי"כ קידוש דהא לעיל מצעני לן לר' אלמא דלמך מני מיר, וי"ל דשאינא יאל לפי שקדושת ככלי לא מטי ליפסל ביוצא כדמוכח בפ"ק דמנחות (דף טז.) דלמרינן בלא חוץ לחומת כשרה ור' יוחנן פוסל כו', כמו שכתבו הוספי'

לעיל. והא דקא בעי הכא אי יציאה פסלה בקידוש או לא, משום היסח הדעת הוא אצל במים לא שייך טעם זה. וקשה דהטעם על היסח הדעת לא אלתריך

אלא לר"א אצל רבי דלמך ליה פוסלת פסלה נמי יציאה פסלה כמו ליה בלא טעמא דהיסח הדעת. מדקאמר בנעיל ואח"י (דלא) [לעיל לא]

פסלה משום דלא פריש אסוחי מסח דעמיה אלמא לא אנטריך טעמא דאסוחי מסח דעמיה אלא למידי ליה לא פסלה, ואם כן תימה

השמא אמאי פסול יוצא מטעם קדושת כלי הא רוכנתו דקדושת כלי לא מטיילת למספול ביוצא כדפרישנא. וי"ל דודאי בקידוש ידים ורגלים מהני הקידוש

ליפסל ביוצא משום דכיון דקידש תעשיית מלווה מהניל קדושת כלי שרת ליפסל ביוצא מידי דהוה אמתחה לאחר קמילה שנפסלת ביוצא. אבל מי מיר לא

פסל ביוצא דמשמע מדיוקא כדפרישנן משום דעדיין לא נעשית מלווה שלא נעשה מסח קידוש ידים. ועוד כי למעך דודאי נמי כיון מהני קידוש

כלי ליפסל מדי ביוצא כמו מנחות נקמלות, והא דמשמע הכא מדיוקא דאם הכנים צפנים וקדש כבר היינו מטוש [דמיון] דקדושתיו בחוץ לא

מיפסלא ביוצא עד קולגיהו מחילות כדמוכח בסוכה (שבת פהה"פ) וז"ל יציאה בו' ויש עוד ראיה בהא דבבזי פס"ב (שם) גבי מנחות כו') עד לא קמני.

ויש דוחין ראיה זו שהרי גבי תפלת קמני ומועלין כהן משהקדשו (קדוש ככלי) [מגלן] הוכשרו לפסול בטבול

יום, ולא קמני יוצא אע"י דלמא הוא דמיפסל ביוצא. ומיהו מ"מ כי להכינא דלא תניח במנחות ש"מ דלא פסלה בהו קדושת כלי ליפסל ביוצא,

דאי אמרת בשלמא במנחות דוקא, איכא למימר אצל דלא תניח במנחות אל תניח במנחות אע"י דמיפסלא אע"י אלא אי מיפסלא ביוצא אמאי משניי הכא

והכא, בלא דאי קדושת כלי לא מטי ליפסל ביוצא:

הכלי בין בשחר בין בשעת אכילה שפיר דמי, מדאמרין בכיור ורחצו אהרן ובניו ממנו ולא בתוכו שמע מינה הכא הוא